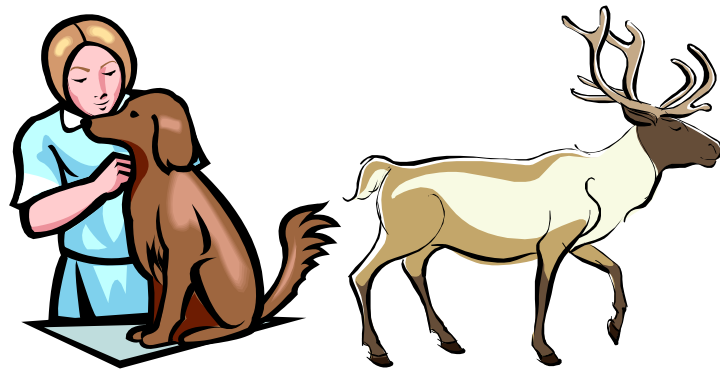

**INARIN KUNNAN SUUNNITELMA
ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUISTA JA ELÄINTEN TERVEYDEN
JA HYVINVOINNIN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ
VUOSILLE 2023 – 2024**

Minna Saramo

Ympäristöjaosto 27.02.2023 § 3

Sisällys

1.1 Ohjelman tarkoitus ja lainsäädännöllinen tausta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.2 Suhde muihin ohjelmiin	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3
4. VOIMAVARAT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.1 Resurssitarpeen kartoitus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.2 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.3 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.4. Yksityinen palvelutarjonta.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5. TIETOJÄRJESTELMÄT.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6. YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7. MAKSUT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8. VALVONNAN TOIMEENPANO	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.1 Eläntautivalmius	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.2 Eläntautien ilmoittaminen.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.3 Eläntauteja tutkivat laboratoriot.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.4 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveysvalvonta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.5 Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.6 Eläinten keinollinen lisääntyminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.7 Eläimistä saatavat sivutuotteet.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.7.1 Sivutuotteiden hautaaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.7.2 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.8 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti	10
9.8.1.Sisämarkkinatuonti.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.8.2 Sisämarkkinavienti	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.8.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9.8.4 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus ..	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10 ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA	11
10.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....	12
10.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus	12
10.3. Tiloilla tehtävät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10.4 Eläinsuojeluvalvojat.....	13
10.5 Eläinkuljetukset	13
10.6 Teurastamot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10.7 Tukivalvonta	13
11 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN TOIMEENPANO	14
11.1 Peruseläinlääkäripalvelu	14
11.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu	15
11.3 Saatavuus- ja laatutavoitteet	15
11.4 Ostopalvelut – ei ole.	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11.5. Toimitilat	16
11.6 Perustason ylittävät palvelut.....	17
12 LAATU	17
12.1 Palautteiden ja valitusten käsittely	17
13 SEURANTA JA RAPORTOINTI	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

13.1 Annettujen määräysten ja kieltojen noudattamisen valvonta	18
13.2 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1. Johdanto

Inarin kunnan ympäristöyksikkö vastaa eläinlääkintähuollosta Inarin ja Utsjoen kunnissa. Ympäristöyksikössä on eläinlääkintähuollon lisäksi ympäristöterveydenhuollon ja maaseutuhallinnon toiminnot.

Kunnan on laadittava suunnitelma eläinlääkintäpalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Velvoite perustuu eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009, § 10). Tämä on Inarin kunnan ympäristöyksikön toiminta-alueetta koskeva suunnitelman vuosille 2023-2024.

Toiminnasta vastaava ympäristöjaosto hyväksyy suunnitelman ja/tai sen päivityksen vuosittain. Suunnitelman toteutumisesta laaditaan ympäristöjaostolle raportti toimintavuoden päätyttyä. Hyväksytty raportti lähetetään myös aluehallintovirastolle.

Yhteistoiminta-alueen eläinlääkintähuolto täyttää eläinlääkintähuoltolain vaatimukset.

2 Voimavarat

2.1. Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

Resurssitarpeen kartoitus ja käytäntö ovat osoittaneet, että eläinlääkintähuoltoon tarvitaan vakituisesti neljä eläinlääkärin virkaa. Neljäs virka täytetään v. 2023. Vuosille 2023-24 on lisäksi varattu määräraha lyhytaikaisten sijaisten rekrytoimiseen tarvittaessa.

Inarin ja Utsjoen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella ei ole ollut valvontaeläinlääkärin virkaa, mutta 1.2.2023 muutetaan yksi praktikon virka määräaikaisesti valvontaeläinlääkärin (vastaavan praktikkoeläinlääkärin) viraksi.

Praktikkoeläinlääkärit voivat tarvittaessa tehdä valvontaa valvontaeläinlääkärin kanssa työparina tai itsenäisesti valvontaeläinlääkärin ollessa estynyt. Valvontaeläinlääkärin virka selkeyttää toimintaa ja näin saadaan poistettua myös jääviyshaasteet.

Porotalous on alueellisesti merkittävä elinkeino, joten eläinlääkintähuollon tulee tarjota elinkeinolle riittävät resurssit. Poroelinkeinon työt (porojen loislääkintä ja porojen muu terveyden- ja sairaanhoito, eläinsuojelu) aiheuttavat kovaa kuormitusta syyskuun lopulta helmimaaliskuulle saakka. Erotuskauden alku on todettu kiireisimmäksi ja siksi lokakuulle pyritään rekrytoimaan lisäresursseja.

Praktikkoeläinlääkärit toimivat niin halutessaan erotuskaudella myös aluehallintoviraston sivutoimisina tarkastuseläinlääkäreinä.

Yhteenveto eläinlääkintähuollon henkilökunnan toimenkuvista ja työnjaosta on Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa 2023. Resurssitarpeen kartoitus on liitteenä 1.

Tukipalvelut

Eläinlääkäreiden vastaanottotilojen siivouksesta huolehtii Ivalossa päivittäin Inarin Kiinteistöt oy. Utsjoella tilat siivotaan vastaanottopäivien jälkeen tilauksesta.

Eläinlääkärit hoitavat itse instrumenttihuollon.

Hallinnollisissa asioissa apua on saatavilla omassa yksikössä sekä teknisellä osastolla kunnantalolla. Postipalvelut hoidetaan pääsääntöisesti terveyskeskuksen postihuoneen kautta.

2.2. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Kaikkien eläinlääkäreiden kelpoisuusvaatimukseksi asetetaan riittävät tiedot ja taidot virkaeläinlääkäriin töistä. Pätevyys on mahdollista hankkia myös työn ohessa (virkaeläinlääkäriin peruskurssi tai vastaava).

Jokaisen eläinlääkäriin oikeudet toimia eläinlääkäriinä tarkistetaan Ruokavirastosta työsuhteen alkaessa. Eläinlääkäreiden toimenkuvissa huomioidaan mahdollinen erityisosaaminen kuitenkin siten, että kaikki kunnalliselle eläinlääkintähuollolle kuuluvat osa-alueet tulevat huomioiduksi.

Kaikkien praktikkoeläinlääkäreiden toimenkuvaan kuuluvat perustoimenpiteet kaikille kotieläimille tarvittaessa. Lisäksi kaikki tekevät virkatehtäviä tarvittaessa.

Uudelle työntekijälle järjestetään perehdytys, joka sisältää Inarin kunnan, ympäristöyksikön ja eläinlääkintähuollon toimintaan perehdyttämisen niiltä osin kuin se on tarpeen huomioiden työskentelyjakson pituus ja sisältö. Työntekijän vastuulla on pyytää lisäperehdytystä tarvittaessa.

Eläinlääkäreiden perehdytyksestä vastaa terveystalouden johtaja hallinnollisissa asioissa. Eläinlääkintään ja vastaanoton toimintaan liittyvissä asioissa perehdytyksestä vastaa valvonta- ja praktikkoeläinlääkärit. Yhteisvastaanotto luo erinomaisen mahdollisuuden eläinlääkäriin työpaikan sisäiseen konsultaatioon.

Harjoittelijoiden perehdytyksestä vastaa se eläinlääkäri, joka on henkilön harjoitteluun ottanut.

Eläinlääkäreillä on mahdollisuus osallistua työnantajan kustannuksella peruseläinlääkintään liittyvään täydennyskoulutukseen. Koulutukseen osallistumisen ehtona on koulutuspalautteen antaminen työyksikölle koulutuksen jälkeen. Koulutus voidaan järjestää työyhteisölle myös hankkimalla kouluttajia paikan päälle tai osallistumalla webinaareihin.

Hallintomenettelyjen osaaminen varmistetaan työohjeilla ja osallistumalla esimerkiksi aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin, jotka koskevat virkatehtävien hoitamista.

Henkilökunnalle on tavoitteena tarjota työntekijäkohtaisesti täydennyskoulutusta kahdeksan arkipäivää vuodessa koulutusmäärärahat huomioiden. Koulutustarve kartoitetaan kehityskeskusteluissa. Koulutukseksi lasketaan mm. koulutuspäivät, aluehallintoviraston työnohjauspäivät, sidosryhmien järjestämät koulutukset ja työyksikössä järjestetyt koulutuspalautteet sekä ohjaus- ja koulutustilaisuudet.

Koulutuksiin osallistuminen raportoidaan henkilöstöhallinnon toimintajärjestelmän (ESS) avulla. Koulutussuunnitelma on laadittu Inarin kunnan ohjeiden mukaan.

3 Tietojärjestelmät

Praktiikka

Eläinlääkintähuollossa on käytössä selainpohjainen ProvetNet-potilastieto- ja laskutusjärjestelmä. Sovellus on tarkoitus päivittää uudempaan ProvetCloud-versioon v. 2023. Kaikkien eläinlääkäreiden, myös sijaisten, edellytetään käyttävän ohjelmaa.

Sekä pien- että tuotantoeläinten ajanvaraus hoidetaan ohjaamalla puhelut ajanvarauksesta kulloinkin vastaaville eläinlääkäreille. Uusi puhelinrinkiin perustuva ajanvarausnumero on tarkoitus ottaa käyttöön v. 2023.

Virkatehtävät

Virkatehtävistä laaditut pöytäkirjat, päätökset ja muistiot tallennetaan Inarin kunnan palvelimelle.

Traces

Elävien eläinten sekä eläimistä saatavien tuotteiden tuonti- ja vientiasioissa käytetään TracesNT-järjestelmää, jonka käyttöä koordinoi yksikössä vastaava-/valvontaeläinlääkäri.

Eläintenpitäjä-, pitopaikka- ja haaskaruokintapaikkarekisteri

Inarin kunnan maaseututoimi on mukana ympäristöyksikössä. Eläinlääkärit saavat tarvittaessa apua mm. eläintenpitäjärekisterin, kartturin, IACSin ja Tukisovelluksen käytössä.

Eläintenpitokielto rekisteri

Valvontaeläinlääkärille hankitaan henkilökohtaiset tunnukset rekisteriin. Rekisteristä voidaan tarkistaa, onko valvontakohteelle tuomittu joskus eläintenpitokielto.

VATI -järjestelmä

Elintarvikelain mukaiset maidontuotantotilojen hygieniatarkastukset ja poronlihaleikkaamojen kirjataan VATI -järjestelmään kunnan tunnuksilla.

Aluehallintoviraston porolihantarkastuseläinlääkärinä tehtävä teurastamovalvonta kirjataan VATI-järjestelmään valtion tunnuksilla.

Henkilöstöhallinto

Inarin kunnalla on käytössä henkilöstöohjelmat, joihin henkilökunta kirjaa matka- ja koulutus-anomukset sekä poissaolot.

Eläinlääkintähuollon terveydenhallinta (ELTE) ja Eläinlääkkeiden käyttötiedon keruu (ELKE)

Ruokaviraston Eläinten terveydenhallintahankkeessa (ELTE) eläinlääkintähuollon viranomaisille luodaan järjestelmä, jonne tullaan tallentamaan virkatoimituksia, tautivastustusohjelmat, luvan- ja ilmoituksenvaraiset eläinten pitopaikat sekä vesiviljelyeläinten terveysluvat. Tietojärjestelmät otetaan käyttöön valtakunnallisen aikataulun mukaisesti. ELTE-hankkeen osana toteutetaan myös tietojen-keräysjärjestelmä eläintautien kuukausi-ilmoittamista ja eläinlajikohtaista mikrobilääkkeiden käyttötietoa varten (ELKE).

ELSU-tietojärjestelmä (epäilyyn perustuva ja ilmoituksen- ja luvanvaraisten kohteiden valvonta)

Käyttöönotto Ruokaviraston aikataulun mukaisesti.

Naseva

Naseva-sovellus on käytössä tuotantoeläinpraktiikkaa tekevillä eläinlääkäreillä. Eläinlääkäreillä on omat henkilökohtaiset tunnukset terveydenhuoltojärjestelmiin. Tehdyt terveydenhuoltokäynnit tallennetaan tietojärjestelmään. Lääkitystiedot pyritään myös siirtämään suoraan Nasevaan.

Pikantti (valvonnan viranomaisekstranet)

Pikantti toimii viranomaistoiminnan tukena. Eläinlääkärit voivat hakea tunnuksia Pikanttiin.

4 Yhteistyö ja viestintä

4.1 Viranomaisten välinen yhteistyö ja viestintä

Viestinnästä muille viranomaisille vastaa pääasiassa se eläinlääkäri, jonka toimenkuvaan tai vastuulle kyseessä olevan asian hoitaminen kuuluu.

Valvontaeläinlääkäri vastaa yleensä aluehallintoviraston vastuulle kuuluvissa asioissa viestinnästä aluehallintovirastoon ja eläinsuojeluasioissa viestinnästä poliisille. Viestinnästä aluehallintoviranomaiselle eläintautiepidemiatilanteessa vastaa valmiuseläinlääkäri.

Viestintä eläinlääkintähuollon erityistilanteissa on sisällytetty ympäristöyksikön valmiussuunnitelmaan.

Viestinnässä huomioidaan Inarin kunnan viestintäsuunnitelma.

Verkkosivut

<https://www.inari.fi/fi/palvelut/sosiaali-ja-terveyspalvelut/elainlaakinta-maaseutu-ja-ymparistoterveyspalvelut/elainlaakintahuolto.html>

5 Maksut

Inarin kunnan eläinlääkintähuollolle asiakkailta perittävät maksut (klinikkamaksu, laitemaksut ym.) hyväksyy tekninen lautakunta. Taksa on nähtävänä ympäristöyksikön sivuilla.

Edellisten lisäksi eläinlääkäri perii asiakkailta korvaukset lääkkeitä ja tarvikkeista sekä kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisen käyntimaksun ja toimenpidemaksun.

6 Valvonnan toimeenpano

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on toteuttaa eläintautilainsäädännössä, eläinsuojelulainsäädännössä ja eläinten lääkitsemislainsäädännössä sekä helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetussa laissa asetettuja päämääriä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Valvonnan suuntaamisessa pyritään riskiperusteisuuteen ottaen kuitenkin huomioon säädösten edellyttämät vaatimukset. Valvontaa suoritetaan sekä ennalta suunniteltuna valvontana että epäilyyn perustuvana valvontana. Valvonnassa pyritään siihen, että sama tarkastaja huolehtii myös uusintatarkastuksista ja korjaavien toimenpiteiden loppuunsaattamisesta.

Valvontaeläinlääkäri vastaa valvonnan suunnitelmallisuudesta erillisen tarkastussuunnitelman mukaan (laaditaan 31.3.2023 mennessä).

Tässä suunnitelmassa ja valvonnan toimeenpanossa huomioidaan Ruokaviraston valvontastrategian mukaiset valvonnan painopistealueet (liite 2).

Valvontakäynnit dokumentoidaan sähköisesti kohdekansioihin ja lähetetään Lapin Aluehallintovirastoon.

7 Eläinten terveyden valvonta

7.1. Eläintautivalmius

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä voi syntyä joko tilalla eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella. Epäily voi herätä myös laboratoriotulosten perusteella. Praktikkoeläinlääkärit huomioivat potilastyössään helposti leviävät ja tarttuvat eläintaudit.

Toiminta helposti leviävien eläintautien leviämisen estämiseksi tehdään Ruokaviraston ja aluehallintoviraston alaisuudessa ja ohjeistuksen mukaan. Aluehallintovirastolla on vastuullaan tehdä aluekohtaiset valmiussuunnitelmat. Näillä suunnitelmilla varmistetaan, että käytössä on tarvittaessa tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi tai rajoittamiseksi nopeasti ja tehokkaasti.

Inari-Utsjoen alueella valvontaeläinlääkäri ja praktikkoeläinlääkärit huolehtivat eläintautilain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta. Eläinlääkärit osallistuvat Ruokaviraston ja aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin tarttuvista eläintauodeista ja niihin varautumisesta. Yksi praktikkoeläinlääkäreistä on nimetty valmiuseläinlääkäriksi ja hän pyrkii osallistumaan vuosittain valmiuseläinlääkäreille kohdennettuun koulutukseen. Valmiuseläinlääkäriin perehtyneisyyttä hyödynnetään eläintautitapauksissa. Hän osallistuu eläintautien torjuntatyöhön aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti.

Läänineläinlääkärillä ja Ruokavirastolla on oikeus tarvittaessa määrätä eläinlääkäri toimimaan myös muun kunnan alueella.

Poikkeustilanteessa, kun helposti leviävän eläintaudin uhka niin vaatii, keskeytetään normaali eläinten sairauden- ja terveydenhoito ja siirrytään päivystyskäytäntöön, jossa annetaan vain kiireellistä eläinlääkintäapua.

Eläinlääkintähuollon erityistilanteet on huomioitu ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain. Suunnitelma on luettavissa yksikön yhteisessä verkkokansiossa (Yksikön valmiussuunnitelma). Helposti leviävien eläintautien riski on lisääntynyt Suomessa viime aikoina. Lisääntynyt eläinliikenne, keskittynyt ja tehostunut eläintuotanto tuovat omat haasteensa eläintauodeilta suojautumiselle. Lisäksi naapurimaihin uutena levinneet eläintaudit (esim. afrikkalainen sikarutto) lisäävät osaltaan Suomen eläintautiriskiä.

7.2. Eläintautien ilmoittaminen

Jos eläinlääkäri epäilee tai toteaa eläimen sairastavan vakavaa tarttuvaa eläintautia tai saa siitä ilmoituksen, toimii hän eläintautilain 76/2021 mukaisesti. Eläinlääkäri tekee välittömästi MMMa 1010/2013 (asetus eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta) mukaisen ilmoituksen Lapin aluehallintovirastoon läänineläinlääkärille tai jos se ei ole mahdollista Ruokavirastoon. Jatkotoimet tapahtuvat aluehallintoviraston johdolla.

Aluehallintovirastojen valmiusvarastoissa on näytteenottovälineet epäilytapausten nopean tutkimisen käynnistämiseksi.

Jos praktikkoeläinlääkäri epäilee tai toteaa jonkin välittömästi muille terveysviranomaisille ilmoitettavista taudeista, hän ilmoittaa viimeistään seuraavana arkipäivänä ko. kunnan tartuntatautilääkärille tai –hoitajalle. Mikäli kyseessä on elintarvike- tai vesiepidemiaepäily, siitä ilmoitetaan epidemiaselvityksestä vastaavalle eli terveysvalvonnan johtajalle. Terveysvalvonnan johtaja ilmoittaa tapauksesta edelleen ko. kunnan tartuntatautilääkärille. Toimialueen tartuntatautilääkärin- ja tartuntatautihoitajan yhteystiedot löytyvät valmiussuunnitelmasta.

Kuukausiyhteenveto

Potilastyötä koskevat tiedot saadaan potilastietojärjestelmästä raporttina.

Praktikkoeläinlääkärit raportoivat vastaavalle eläinlääkärille (valvontaeläinlääkäri) ilmoitettavista eläintaudeista kuukausiyhteenvetoa varten. Vastaava eläinlääkäri toimittaa tiedot kootusti aluehallintovirastoon seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

Zoonoosit

Osa eläintaudeista voi tarttua myös ihmiseen, esimerkkinä salmonellatartunnat ja erät influenssat. Tartunta on mahdollinen myös ihmisestä eläimeen. Tällaisten zoonoottisten tartuntojen leviämisen varalta toimitaan yhteistyössä kunnan epidemiatyöryhmän kanssa. Zoonoositapauksessa toimitaan Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti.

7.3. Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta

Inarin kunnan vesiviljelylaitoksen ja luonnonravinnelammikoiden valvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri ja tarvittaessa praktikkoeläinlääkärit. Eläinlääkärit osallistuvat aiheeseen liittyviin koulutuksiin tarjonnan mukaan. Vesiviljelylaitoksen tarkastuskäynnit ja näytteenotot tehdään aluehallintoviraston ohjeistamalla tavalla. Tarkastuksen suorittanut eläinlääkäri tekee tarkastuskäynnin pohjalta tarkastuskertomuksen, jonka hän toimittaa aluehallintovirastoon.

7.4. Muu eläintautivalvonta

Inarin kunnan ympäristöyksikön toiminta-alueella tapahtuvasta eläintautiseurantanäytteiden otosta tulee Ruokavirastolta tai aluehallintovirastolta määräys eläinlääkintähuoltoon. Valvontaeläinlääkäri tai praktikkoeläinlääkäri ottaa näytteet määräajassa. Näytteet lähetetään ohjeiden mukaan tutkimuksiin laboratorioon ja tutkimusvastukset arkistoidaan eläinlääkärivastaanotolla.

7.5 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Inarin kunnassa on sivutuoteasetuksen mukaisia kunnan hyväksymiä laitoksia yhteensä 2 kpl, tilarehustamo ja yksi tekninen laitos (poroteurastamon yhteydessä oleva nahkanmuokkaamo). Toiminta on hyvin pienimuotoista.

7.5.1 Sivutuotteiden hautaaminen

Poroteurastamoiden sivutuotteiden hautaamista valvotaan teurastamojen valvonnan yhteydessä ja jätemontut tarkastetaan ilmoitusperustein yhteistyössä ys-viranomaisten kanssa. Muiden sivutuotteiden (kalanviljelylaitosten sivutuotteet, leikkaamojen ja muiden elintarviketuotantolaitosten sivutuotteet) hautaamista valvotaan laitosten muun valvonnan yhteydessä.

Tarkastuksista tehdään aina tarkastuskertomus ja otetaan valokuvia. Havaittujen puutteiden korjaamisesta annetaan kirjallinen kehoitus/määräys korjata puutteet määräaikaan mennessä.

7.5.2 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat

Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät lähinnä pienpetojen pyytäjät. Haaskoina on käytetty pääasiassa kalanviljelylaitokselta peräisin olevia poistettuja emokaloja sekä jonkin verran poroteurastamoiden teurasjätteitä. Laitoksia on ohjeistettu pitämään kirjaa ja antamaan asianmukaiset sivutuotelähetteen luovuttamistaan sivutuotteista.

Haaskapaikkojen valvonta tehdään yhteistyössä ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa. Eläinlääkintähuollon resurssit eivät riitä erämaahan vietyjen haaskojen valvontaan kiireisenä talvikautena.

Haaskoja koskevaan kirjanpitoon liitetään myös merkinnät mahdollisista kielloista käyttää jotain materiaalia haaskana tai ulkokoirien ruokintaan (esim. liikenteessä kuolleet porot, jotka on loislääkitty eikä lääkityksen ajankohta ole tiedossa).

8. Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

Eläinten merkitsemisen ja pitopaikkarekisteröinnin valvonta on ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen vastuulla. Inarin kunnan ympäristöyksikkö tarkistaa ja ohjeistaa merkintä- ja rekisteröintiasioissa tekemiensä tila- ja valvontakäyntien yhteydessä.

9. Eläinten lääkitsemisen valvonta

Eläinlääkärit toteuttavat eläinten lääkitsemiseen liittyvää valvontaa Lapin aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti.

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) mahdollistaa lääkkeiden laajemman luovuttamisen terveydenhuoltosopimuksen tehneille tuotantoeläintiloille. Lääkeluovutukseen liittyvät terveydenhuoltosopimukset tehdään tilakohtaisesti yksittäisen praktikkoeläinlääkärin kanssa. Sopimuksen tehnyt praktikkoeläinlääkäri vastaa tilan lääkityssuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä. Sopimuseläinlääkäri vastaa myös lääkkeiden käytön seurannasta ja lakisääteisten terveydenhuoltokäyntien toteutumisesta. Laajemmin lääkitsemislain valvontaa toteuttaa Ruokavirasto ja aluehallintovirastot.

Ammattimaiseen eläintenpitoon kuuluvat hevostallit tarkastetaan riskiarvioon perustuen 1-3 vuoden välein. Käynnin yhteydessä tarkastetaan lääkekirjanpito. Lisäksi aluehallintoviraston määräyksestä tehdään epäilyyn perustuvia lääkekirjanpidon tarkastuksia.

10 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

10.1. Sisämarkkinatuonti

Aluehallintoviraston ilmoittaessa yksikköön paikkakunnalle saapuvasta kolmannesta maasta peräisin olevasta eläin- tai tuote-erästä, joka vaatii kunnaneläinlääkäriin tarkastusta, toimitaan aluehallintoviraston ohjeiden mukaisesti. Tarkastuksen suorittava eläinlääkäri sovitaan tapauskohtaisesti. Eläinlääkärit voivat tehdä tarkastuksia myös ilman aluehallintoviraston kehoitusta.

Jos eläinlääkäri huomaa tai epäilee, ettei tuontierä ei täytä tuonnille annettuja ehtoja, ottaa hän välittömästi yhteyttä aluehallintovirastoon ja toimii läänineläinlääkäriin antamien ohjeiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston pyytäessä eläinlääkäriä tekemään tuontierän tarkastuksen, raportointi tapahtuu TRACES NT-järjestelmään (terveystodistuksen valvonta- eli III-osio.) Tarkastuksessa varmistetaan huolellisesti, että erä, tunnistusmerkinnät ja asiakirjat täyttävät niitä koskevat vaatimukset.

10.2. Sisämarkkinavienti

Virkaeläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä Ruokaviraston ohjeen mukaisesti. Tarkastuksella virkaeläinlääkäri myös varmistaa, että toimija on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen viejäksi. Virkaeläinlääkäri laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen. Toimenpiteet tehdään viejän kustannuksella.

Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpailumatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkäreiden tulee seurata mahdollinen vastaanottajamaasta saatava palaute ja reagoida siihen. Esim. TRACES NT-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES NT-järjestelmän kautta.

10.3. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Suomesta voidaan viedä EU:n ulkopuolelle vain sellaisia eläviä eläimiä tai eläimistä saatavia tuotteita, joiden alkuperästä voidaan riittävällä tavalla varmistua. Lisäksi elävien eläinten ja tuotteiden on oltava siten merkittyjä, että ne voidaan tunnistaa.

Viejä pyytää virkaeläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava huolella, että vientikohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät.

Viejän ottaessa yhteyttä yksikköön EU:n ulkopuoliseen maahan liittyvässä lemmikin tai hevosen vienti-asiassa, sovitaan viejän kanssa tapaaminen jonkun eläinlääkäriin kanssa, jolloin käydään läpi vientiin liittyvät asiat. Tarvittavat näytteet otetaan ja kirjoitetaan todistukset.

Vietäessä EU:n ulkopuolisiin maihin muita kuin lemmikkejä näiden vaatimat terveystodistukset laaditaan EtL 76/2021:n ja MMMa 331/2021:n mukaisesti. Tarvittaessa turvapaperille laadittavat eläinlääkintätodistukset tilataan Ruokavirastosta. Lemmikkien tarvitsemat todistukset virkaeläinlääkäri voi laatia itse viejän selvittämien ehtojen perusteella. Kirjoitettujen todistuksien kopioita säilytetään yksikön tiloissa arkistoituina vähintään kolmen vuoden ajan.

10.4. Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Aluehallintoviraston tai tullin ilmoittaessa toimialueelle saapuneesta eläin- tai tuote-erästä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos eläin- tai tuote-erä on saapunut maahan laittomasti, toimitaan yhteistyössä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston kanssa.

Eläinlääkäri antaa Tullille tarvittaessa virka-apua lemmikkieläinten viralliseen valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Kunnaneläinlääkäri suorittaa saamansa tiedon perusteella tarvittavat toimenpiteet, kuten monitoroitujen lähetysten kuittauksen TRACES NT-järjestelmään 15 päivän sisällä tuotteen saapumisesta. Tarvittaessa tulevat kyseeseen erän tarkastus määräpaikassa, eristys, näytteenotto tai muut lainsäädännön vaatimukset eläintautien leviämisen estämiseksi

11. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti. Kunnaneläinlääkäri ja poliisi valvovat eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista kunnan alueella. Valvontaa tehdään tarvittaessa yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaa tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Se kuuluu tarvittaessa myös muiden eläinlääkäreiden työnkuvaan. Esteettömyys hoidetaan tapauskohtaisesti siten että eläinsuojeluasiaa ei hoida sellainen eläinlääkäri, joka vastaa tilan terveydenhuollosta tai jonka vakioasiakas eläimen omistaja on.

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan epäilyyn perustuvilla tai ilmoituksenvaraisten eläintenpitopaikkojen eläinsuojelutarkastuksilla.

Eläinsuojelutarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus. Mikäli epäkohtia havaitaan, tehdään eläinsuojelupäätös. Mikäli tarkastuskäynnillä tai muutoin havaitaan eläinsuojelulain vastaista menettelyä, tarkastaja ryhtyy välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin. Tarkastaja kieltää eläinsuojelupäätöksellä eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä tai määrää eläimen omistajan tai haltijan määrääjässä korjaamaan epäkohdat.

Määräajan jälkeen suoritetaan uusintatarkastus. Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, voi tarkastaja ryhtyä myös eläinsuojelulain 44 § mukaisiin kiireellisiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tällaisessa tapauksessa voidaan eläimelle hankkia hoitoa muualta tai eläin voidaan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi.

Pieneläimille mahdollisia tilapäisiä hoitopaikkoja ovat esimerkiksi eläinsuojeluyhdistyksen sijaiskodit tai löytöeläinhoitolat. Tilapäinen hoito tapahtuu aina ensisijaisesti omistajan kustannuksella. Kiiretoimenpiteitä varten pyydetään tarvittaessa virka-apua poliisilta sekä tehdään yhteistyötä Aluehallintoviraston läänineläinlääkäreiden kanssa.

Eläinsuojelutarkastusten dokumentit tehdään ja tallennetaan sähköisessä muodossa. Se toimitetaan eläimen omistajalle ja lähetetään sähköisenä aluehallintovirastoon sekä tulostetaan arkistoitavaksi tarkastuksen tekijälle. Mikäli tarkastuksen yhteydessä on annettu

määräys tai kieltö, eläinsuojelupäätös lähetetään myös poliisille. Tämän liitteeksi voidaan tehdä tutkintapyyntö rikosprosessin käynnistämiseksi.

Eläinsuojelutarkastuksiin liittyvät sähköiset asiakirjat tallennetaan kunnan palvelimelle.

Eläinlääkärin pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä voidaan siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltöjä tai määräyksiä, ja kieltöä tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämishallalla.

11.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Eläinsuojeluilmoitukset suositellaan lähettämään ensisijaisesti sähköpostilla elainlaakari(at)inari.fi dokumentointia varten. Ilmoitus voi tulla myös puhelimitse. Virka-ajan ulkopuolella kiireellisen ilmoituksen voi tehdä myös päivystysnumeroon.

Eläinsuojeluilmoitus voi tulla myös sähköpostilla ympäristöterveydenhuollon osoitteisiin tai Inarin kunnan sähköiseen palautejärjestelmään. Ilmoittaja voi olla yksityinen kansalainen, eläinsuojeluyhdistys tai toinen viranomaisena kuten poliisi tai sosiaalitoimi.

Ilmoittajan on pääsääntöisesti pystyttävä kertomaan ilmoituksen kohteena olevan eläintenpitopaikan tarkka osoite, eläinten omistajan nimi, mahdolliset muut yhteystiedot ja kuvailemaan lyhyesti mahdollinen eläinsuojelulain ja -asetusten vastainen toiminta. Havaintojen on oltava omakohtaisia. Muutoin tarkastusta ei voida suorittaa.

Ilmoituksen perusteella virkaeläinlääkäri tekee eläinsuojelutarkastuksen. Tarkastus tehdään epäiltäessä, että eläintä pidetään, hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella tavalla. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet. Tarkastuksille voidaan pyytää virka-apua poliisilta.

Yksikössä on yksi valvontaeläinlääkäri, mutta kaikkien muidenkin eläinlääkäreiden toimenkuvaan kuuluu tarvittaessa eläinsuojelutehtävien hoitaminen. Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät eläinsuojelutarkastusten tekemiseen.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 11

11.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman eläinsuojelurikkomusepäilyä sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitetun luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinhoitolat, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat ja lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin.

Tavoitteena on tarkastaa ilmoituksenvarainen toiminta vuosittain. Jos kohdetta ei valvota vuosittain, toiminnasta on tehty riskinarviointi ja tarkastustiheys määritelty erikseen

riskinarvioinnin perusteella. Riskinarvioinnista ja valvontatiheyden määrittämisestä vastaa valvontaeläinlääkäri.

Inarin alueella toimii n. 20 valjakkokoiratarhaa, joissa koirien määrät vaihtelevat n. 20-200. Lisäksi Saariselällä käy joulusesongin aikana ulkopuolisia yrittäjiä, jotka järjestävät ohjelmapalveluja charterlentojen asiakkaille.

Rekikoiratarhojen lisäksi tarjolla on hevosiin liittyviä ohjelmapalveluja ja joitakin matkailutoimintaan rakennettuja porotiloja/-tarhoja (poroajelut, ruokinta).

Uusista ammattimaisista toimijoista tulee valvontaeläinlääkärille aluehallintovirastosta ilmoitus ja määräys tehdä eläinsuojelutarkastus. Tarkastuksia tekee pääsääntöisesti valvontaeläinlääkäri. Kaikki tehdyt tarkastukset kirjataan tarkastussuunnitelmaan.

Toimialueella olevat ilmoituksenvaraisten kohteiden määrät on esitetty resurssitarvetaulukossa liitteessä 1.

Toimintatavat ja jatkotoimenpiteet eläinsuojelutarkastuksilla on esitetty edellä kohdassa 10.

11.4 Eläinsuojeluvalvojat

Aluehallintovirasto voi myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa tarkastuksia sille, jolla on koulutuksen tai käytännön kokemuksen kautta hankittu riittävä perehtyneisyys tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin ja joka on suorittanut Elintarviketurvallisuusviraston järjestämän eläinsuojelutarkastuksen tekemistä koskevan eläinsuojeluvalvoajakurssin. (Esl 38 §)

11.5 Eläinkuljetukset

Aluehallintovirastot myöntävät hakemuksesta kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvia kuljetuksia suorittaville henkilöille ja yrityksille eläinkuljettajaluvat ja niihin liittyvät kuljetusvälineen hyväksymistodistukset sekä kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistukset. (Ekl 5 luku, eläinkuljetus-asetus artikkelit 6-7 ja 10-11)
Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, poliisilla, kunnaneläinlääkärillä, aluehallintovirastolla, rajaeläinlääkärillä ja tarkastuseläinlääkärillä on oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Poliisi saa tarkastaa eläinkuljetuksen myös ilman epäilyä säädösten rikkomisesta, samoin rajaeläinlääkäri ja tarkastuseläinlääkäri toimialueillaan. Eläinkuljetusta tarkastettaessa on viranomaisella oikeus tarkastaa eläimet, kuljetuskalusto, ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä asiakirjat. (Ekl 28 §)

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto voivat määrätä virkaeläinlääkärit tekemään erityisiä tarkastuksia eläinkuljetuksissa. (Ekl 29 §)

Inarin kunnan eläinlääkärit tekevät vuosittain tarkastuksia porojen teuraskuljetuksiin aluehallintoviraston määräyksestä. Muutoin kuljetusten tarkastuksia tehdään epäilyyn tai ilmoitukseen perustuen.

10.6 Täydentävien ehtojen valvonta

Eläinlääkärit toimittavat viipymättä aluehallintovirastoon asiakirjat, jotka voivat vaikuttaa täydentävien ehtojen valvontaan. Tällaisia asiakirjoja ovat päätökset ja tarkastuskertomukset koskien eläinsuojelutarkastuksia, maidontuotantotilan hygieniatarkastuksia, salmonellavalvontaa, munantuotantotilojen hygieniavalvontaa sekä lääkekirjanpidon valvontaa.

12 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

12.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottotiloissa tai eläinsuojissa.

Inarin kunnan eläinlääkintähuolto tarjoaa peruseläinlääkintäpalvelut tuotantoeläimille, hyötyeläimille ja lemmikki-/harraste-eläimille. Palvelut tarjotaan sekä virka- että päivystysaikana.

Eläinlääkäripalveluiden eläinlääketieteellinen asianmukaisuus varmistetaan tarkastamalla jokaisen eläinlääkärin laillistuminen Ruokaviraston eläinlääkärirekisterin julkisesta tietopalvelusta työsuhteen alkaessa.

Eläinlääkintähuoltolaki rajaa asiakspiirin ulkopuolelle kiireettömän hoidon osalta esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen omistajat, joiden virallinen kotikunta on muualla. Laki ei kuitenkaan estä tarjoamasta palveluja myös muille kuin oman kunnan asukkaille tai yhteisöille, jos resursseja on riittävästi eivätkä ulkopuolisille annetut palvelut heikennä oman kunnan asukkaiden palvelujen saatavuutta.

Puhelinneuvonta

Ivalon eläinlääkärit ottavat vastaan puheluja arkisin klo 8:30-9:30. Tällöin annetaan aikoja ajanvarausvastaanotolle ja vastataan muihinkin kysymyksiin. Eläinlääkäri on yleensä asiakkaiden tavoitettavissa arkisin joustavasti myös klo 9-16 välisenä aikana (erotusajan ulkopuolella). Puheluista ei peritä erillisiä palvelumaksuja.

Sairaanhoito

Eläinlääkintähuollossa annetaan eläinlääkärin peruskoulutukseen sisältyvää sairaanhoitoa. Tämä sisältää perustutkimukset, hoitotarpeen arvioinnin ja hoidon tai lähettämisen jatkohoitoon. Jatkohoitoon erikoiseläinlääkäritasoista hoitoa varten potilas voidaan lähettää yksityisille eläinlääkintäpalveluiden tarjoajille.

Praktikkoeläinlääkäreillä on valmiudet tehdä perusleikkauksia sekä tuotantoeläimille että pieneläimille. Tällaisia leikkauksia ovat esim. sektiot (koskien koiria, kissoja ja märehitijöitä)

Ivalon vastaanotto on kohtuullisen hyvin varustettu, leikkauksia varten on hyvät tekniset välineet. Eläinlääkärit ovat avustaneet toisiaan leikkauksissa.

Terveydenhoito

Eläinlääkintähuollossa suoritetaan myös ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa sisältäen esim. terveystarkastukset, rokotukset, pieneläinten kastraatiot ja sterilisaatiot sekä tuotantoeläinten terveydenhuoltoon ja lisääntymiseen liittyvät tilakäynnit, tarkastukset ja hoidot.

Eläinten lopetus

Tuotanto-/hyöty-/lemmikkieläin lopetetaan tarvittaessa eläinsuojelullisista syistä tai omistajan pyynnöstä. Kustannuksista vastaa eläimen omistaja. Vastaanotolle tuodut luonnonvaraiset

eläimet lopetetaan tarvittaessa eläinsuojelusyistä eläinlääkärin arvion mukaan. Kustannuksista vastaa valtio.

Todistukset

Kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinisen perustutkimuksen perusteella esimerkiksi vakuutusyhtiötä, vientiä, tuontia tai sisämarkkinakauppaa varten sisältyy peruseläinlääkäripalveluun

Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Nautakarjatiloja on koko alueella vain 5 (6), joista 4(5) on lypsykarjatiloja. Nasevaan liittyneiden tilojen terveydenhuolto voidaan järjestää nykyisin resurssein. Tilojen edellytetään huolehtivan itse siitä, että määräaikaisten terveydenhuollon tilakäynnit tehdään ajallaan.

Terveydenhuoltosopimukset säilytetään sopimuksen tehneen eläinlääkärin toimistolla.

Porojen terveydenhuoltoa varten ei ole vielä valtakunnallista terveydenhuolto-ohjelmaa ja muutkin ohjelmat ovat vasta suunnitteluasteella. Porojen terveydenhuolto on kuitenkin tärkeä ja terveydenhuoltoon on varattava resursseja.

Porojen terveydenhuoltoon liittyy porojen loislääkintä, joka tehdään syksyllä ja talvella poroerotusten yhteydessä. Eläinlääkärin läsnäolo poroerotuksissa edistää eläinsuojelua ja mahdolliset sairastapaukset tulevat nopeasti esille.

12.2 Kiireellinen eläinlääkärinapu

Kiireellistä eläinlääkärinapua ovat akuutisti sairastuneen tai vahingoittuneen eläimen eläinlääketieteellinen yleistutkimus tai kliininen tutkimus sekä vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Ensiapuluontoisena toimenpiteenä pidetään esimerkiksi haavan ompelamista, shokin hoitoa, synnytysapua, akuuttien kiputilojen ja tulehdusten hoitoa, hevosten konservatiivisia ähkyhoitoja, pieneläinten luunmurtumien immobilisaatiota, loukkaantuneen eläimen valmistelua jatkohoitoon kuljettamista varten sekä välttämättömiä kirurgisia leikkauksia niiltä osin, kun se eläinlääkärin peruskoulutuksella pystytään suorittamaan vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä.

Inarin kunnan eläinlääkintähuollossa pystytään tekemään keisarinleikkaus koirille, kissoille ja märehitjille tarvittaessa. Kiireellisellä eläinlääkärinavulla tarkoitetaan myös eläimen lopettamista eläinsuojelullisin perustein.

Ympäri vuorokautinen päivystys järjestetään Inari-Utsjoen omana toimintana. Päivystykset jaetaan ympäristöyksikön neljän eläinlääkärin kesken.

Pieneläin- ja suurelänpäivystystä ei ole ollut tarpeen eriyttää, koska tuotantoeläintiloja on niin vähän.

Yhteistoiminta-alueella on päivystyskäytössä maksullinen palvelunumero.

12.3 Saatavuus- ja laatutavoitteet

Ivalon eläinlääkäreiden ajanvarausaika on klo 8:30-9:30. Eläinlääkäri ovat kuitenkin asiakkaiden tavoitettavissa joustavasti myös klo 9:30-16 välisenä aikana (erotusajan ulkopuolella).

Puheluista ei peritä erillisiä palvelumaksuja.

Vuoden 2023 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön puhelinrinkiin perustuva ajanvarausnumero.

Saatavuus

Tuotantoeläinten ja hevosten osalta ei-kiireelliset sairaskäynnit hoidetaan pääasiallisesti tilauspäivänä, ellei asiakas erikseen toivo muuta ajankohtaa. Tilalla tehtävien massatöiden (esim. nupoutukset, sarvensahaukset, terveydenhuolto, kuukausitarkastukset, hevosten hammashoidot) ajankohta sovitaan erikseen omistajien kanssa.

Tavoitteena on että:

- Ei-kiireelliset sairaskäynnit ja vastaanottoajat pyritään hoitamaan viikon sisällä.

Jos asiakas haluaa palvelut nimetyltä eläinlääkäriltä, niin aikaa voi joutua odottamaan pidempään.

- Terveydenhuolto- ja massatyökäynnit ja terveiden eläinten leikkaukset hoidetaan 3 viikossa ja loma-/poroerotusaikoina 6 viikossa.
- Kiireellisissä tapauksissa 90 % asiakkaista saa palvelun alle 3 tunnissa tilauksesta

Lähin yksityinen eläinlääkäriasema löytyy Sodankylästä.

12.4. Toimitilat

Ivalon vastaanoton toimitilat täyttävät valtakunnallisessa ohjelmassa mainitut vaatimukset muilta osin, mutta hevosen pakkopiltuu ja vartiointi puuttuvat (autotalleja yksi).

Toimitilat ovat aikanaan suunniteltu ja rakennettu kahdelle eläinlääkärille ja nykyisellään tiloissa työskentelee 4-5 eläinlääkärinä. Tilojen toiminnallisuutta on parannettu muuttamalla yksi toimistohuone toimenpidehuoneeksi.

Vastaanoton välittömässä läheisyydessä on lisärakennus, jota tullaan käyttämään röntgen-/vastaanottotilana.

Rauhallista toimistotilaa on käytettävissä ympäristöyksikön ns. viranomaispuolella. Inarin kunnan etätyöohje mahdollistaa myös kotona tapahtuvan toimistotyön.

Ns. päivystyshuone on varusteltu lepo-/taukohuoneeksi.

Utsjoelle on hankittu uudet, tilavammat toimitilat Utsjoen vanhalta koululta 3/2022. Tilat varustetaan toimintaan soveltuviksi vuoden 2023 aikana.

Vartiointi ja murto suojaus odottavat uutta palveluntarjoajaa.

Varusteet ja välineet

Suurelänpraktiikan varusteisiin kuuluu ultraäänilaitte rektaalianturilla, hevosen kaatovälineet, hammasvälineet ja astutusliinat, pulttipistooli sekä kaikki normaalit synnytysapuun sekä peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkärinavun edellyttämään kirurgiaan tarvittavat instrumentit.

Normaalit suojavaatteet ja -jalkineet sekä erityisvarustus tarttuvien eläintautien ja zoonosien varalta näytteenotto- ja pakkaustarvikkeineen kuuluvat varustukseen.

Pienelänpraktiikassa varusteisiin kuuluu ultraäänilaitte, elektrotomi, eläinvaaka, säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet ja kaikki normaalit tutkimusvälineet sekä instrumentit. Tarvitaan myös pakastin kuolleiden/lopetettujen pieneläinten säilyttämiseen.

Eriytetty seutu- tai maakunnallisen pieneläinpäivystyspiste tulisi varustaa riittävän tasokkaasti niin, että varustetasoon kuuluvat ainakin röntgenlaitteisto ja riittävä laboratoriovarustus.

Ajanmukaiset atk-laitteet ohjelmiseen sekä tietoliikenne- ja puhelinyhteydet ovat välttämättömiä kaikille kunnaneläinlääkäreille. Yhteistoiminta-alueen kaikkia eläinlääkäreitä koskeva ajanvarausjärjestelmä ja potilaskortisto on pyrittävä järjestämään atk-pohjaisena. Instrumenttien pesu ja desinfiointi sekä työvaatteiden pesu ja kuivatus on järjestettävä asianmukaisesti.

Ivalon vastaanoton varustelu täyttää valtakunnallisessa ohjelmassa mainitun tason sekä seutukunnalliselle pieneläinpäivystyspisteelle määritellyn tason.

12.6 Perustason ylittävät palvelut

Perustason ylittäviä palveluita tarjotaan viranhaltijoiden erikoisosaamisen mukaan.

Remissiomahdollisuudet

Inarin kunnalla ei ole sopimusta perustasoa vaativampien tapausten toimittamisesta jatkohoitoon. Pitkien välimatkojen takia remissiomahdollisuudet ovat vähäiset ja eläinlääkärit ovat hoitaneet myös vaativia sairastapauksia. Remissipaikan saaminen Rovaniemelle olisi tärkeää, mm. luunmurtumien hoitaminen asianmukaisesti edellyttää korkeaa varustetasoa ja perustasoa ylittävää osaamista.

Laboratoriopalvelut

Lemmikkieläinten ja hevosten ym. veri- ja virtsanäytteitä tutkitaan soveltuvin osin vastaanotolla ja Ivalon terveyskeskuksen laboratoriossa. Muut tarvittavat tutkimukset lähetetään ulkopuolisille palveluntarjoajille. Vastaanotolla on ohjeet ja tarvikkeet erilaisten näytteiden lähettämiseen

Näytteet lähetetään postitse tai matkahuollon kautta. Eläinlääkärit huolehtivat näytteiden pakkaamisesta ja lähettämisestä itse. Pakkausmateriaaleja on aina eläinlääkäreiden vastaanotoilla (myös tartuntavaarallisia näytteitä varten).

Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella

Kunnalle ei ole velvollisuutta järjestää päivystystä virkatehtävien hoitoa varten. Mikäli kunnassa ei ole päivystävää virkaeläinlääkärinä, on eläinsuojelulain nojalla toimivaltainen viranomaisen poliisi.

Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on valtakunnallinen läänineläinlääkäripäivystys. Kaksi läänineläinlääkärinä päivystää aina samanaikaisesti ja kummankin toimialueena on koko Suomi. Kulloinkin päivystävän läänineläinlääkärin saa tietää Ruokaviraston puhelinvastaajasta numerosta 029 530 4340.

13 LAATU

13.1 Palautteiden ja valitusten käsittely

Kunnan on suunnitelmassaan esitettävä, miten kunta käsittelee palvelujen ja valvonnan järjestäjänä sekä työnantajana eläinlääkintähuoltoa koskevat mahdolliset asiakasvalitukset ja korvauspyynnöt. Suunnitelmasta on käytävä ilmi kunnan voimassa olevat vastuu- ym. vakuutukset ja niiden korvausmäärät sekä menettelytavat pyydettyessä lausuntoja Eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta.

Eläinlääkintähuoltoon kohdistuvat palautteet käsitellään viivytyksettä yksikön sisäisissä palavereissa. Toimintaa pyritään kehittämään palautteiden myötä, mikäli se on aiheellista ja mahdollista.

Inarin kunnalla on vastuuvakuutukset, jotka koskevat myös mahdollisia eläinlääkärin työssä sattuneita vahinkoja. Vahinkotapauksia ei ole viime vuosina ollut. Inarin kunnan hallintosäännön mukaan tekninen johtaja on toimivaltainen käsittelemään lautakunnan alaisen henkilöstön toiminnasta tehtyjä valituksia, jollei valitus tai kantelu sisällä sellaisia periaatteellisia seikkoja, jotka edellyttävät lautakunnan käsittelyä.

14. Seuranta, arviointi ja raportointi

14.1. Valvontasuunnitelma

Inarin kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan nimittämä ympäristöjaosto hyväksyy eläinlääkintähuoltosuunnitelman. Suunnitelma tehdään valtakunnallisen ohjelmakauden pituiseksi, mutta se päivitetään ja hyväksytään vuosittain. Suunnitelman toteutuma arvioidaan vuosittain toimintavuotta seuraavan vuoden alussa. Sekä hyväksytty suunnitelma, että toteutumารaportti lähetetään Lapin aluehallintovirastoon määräaikaan mennessä.

14.2 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi ylläpidetään tilastoa eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta ilmenee vuositasolla sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana.

Tilasto on osa eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteutumaa, jonka jaosto hyväksyy. Toteutuma lähetetään vuosittain aluehallintovirastolle sekä tallennetaan valtakunnalliseen VYHA-järjestelmään.

14.3. Muu raportointi

Tarkastuksen tehnyt eläinlääkäri huolehtii henkilökohtaisesti seuraavien asiakirjojen lähettämisestä määräajassa aluehallintovirastoon:

- Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja päätökset sekä muut eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvät asiakirjat
- Terveysvalvontaohjelmien terveystarkastuskäynnit
- Tautiepäilyt
- Vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet

Muista viranomaisten pyytämistä vuosiyhteenvedoista vastaa se eläinlääkäri kenen toimenkuvaan kyseinen sektori kuuluu.

Terveysvalvonnan johtaja vastaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatöiden laskutuksesta valtiolta voimassa olevan ohjeistuksen mukaan.

LIITE 1. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON PAINOPISTEALUEET

KEHITTÄMISTEEMA	PAINOPISTE	2021	2022	2023
Tiedolla johtaminen ja digitalisaatio	ELTE-tietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none"> ELTE1-osion (eläintautitapausten ja -epidemioiden hoito) käyttöönotto aloitetaan (avit, Ruokavirasto) ELKE-järjestelmän käyttöönoton koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> Lääkekäyttötiedon 1. keräysvuosi. Järjestelmän toiminnan ja tietojen oikeellisuuden varmistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> lääkekäyttötiedon 1. EU:n edellyttämä keräysvuosi; raportointi 2024 Ensimmäinen kansallinen raportti eläinlajikohtaisesta mikrobilääkkeiden käytöstä
	ELSU-tietojärjestelmä (epäilyyn perustuva ja ilmoituksen- ja luvanvaraisten kohteiden valvonta)	<ul style="list-style-type: none"> Kehittäminen, Ruokavirasto 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus Ruokavirasto, avi, Käyttöönotto, kunnat 	<ul style="list-style-type: none"> Käyttö jatkuu
Valmius ja kriisinhallinta	ASF-valmiusharjoituksissa havaitut kehittämiskohteet	<ul style="list-style-type: none"> Valmiusharjoituksessa havaitun kehittämiskohteen työstäminen (avit, Ruokavirasto) 	<ul style="list-style-type: none"> Valmiusharjoituksessa havaitun kehittämiskohteen työstäminen (avit, Ruokavirasto) 	
	Pandemiavalmiuden arviointi ja koronaepidemian opit ympäristöterveydenhuollossa	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ja koordinoi: Ruokavirasto Arvioi toteutunutta poikkeustilannetta, osallistuu yhteistyötapaamiisiin: Ruokavirasto, tulli, puolustusvoimat, avit, kunnat 	<ul style="list-style-type: none"> Koordinoi: Ruokavirasto Arvioi valmiussuunnitelmaansa suhteessa toteutuneeseen poikkeustilanteeseen, osallistuu yhteistyötapaamiisiin: Ruokavirasto, tulli, puolustusvoimat, avit, kunnat 	<ul style="list-style-type: none"> Koordinoi seurannan ja jatkotoimet: Ruokavirasto Päivittää suunnitelmansa, viestii tuloksista, osallistuu jatkosuunnitteluun: Ruokavirasto, tulli, avit, puolustusvoimat, kunnat
Uuden lainsäädännön toimeenpano	EU:n eläinterveys-säännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläintautilainsäädännön toimeenpano	<ul style="list-style-type: none"> Ruokavirasto laatii ohjeita ja kouluttaa läänineläinlääkäreitä ja muita eläinlääkäreitä Viestintä Avit kouluttavat alueillaan Säädösluonnosten kommentointi Ruokavirasto, avit ja kunnaneläinlääkärit; uusien vaatimusten käytännön toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> Ruokavirasto kouluttaa ja ohjeistaa Avit kouluttavat alueillaan Ruokavirasto, avit ja kunnaneläinlääkärit; uusien vaatimusten käytännön toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> Ruokavirasto kouluttaa ja ohjeistaa Avit kouluttavat alueillaan Ruokavirasto, avit ja kunnaneläinlääkärit; uusien vaatimusten käytännön toteutus
	EU:n eläinterveys-säännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläinten merkinnän ja	<ul style="list-style-type: none"> Ruokavirasto laatii ohjeita ja kouluttaa: avi, ELY-keskus Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Ruokavirasto kouluttaa alueillaan Avit kouluttavat alueillaan 	<ul style="list-style-type: none"> Uusien vaatimusten vakiinnuttaminen

	rekisteröinnin lainsäädännön toimeenpano	<ul style="list-style-type: none"> • Avit kouluttavat alueillaan • Ruokavirasto, ELY-keskukset, avit ja kunnaneläinlääkärit; uusien vaatimusten käytännön toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruokavirasto, ELY-keskukset, avit ja kunnaneläinlääkärit; uusien vaatimusten käytännön toteutus 	
	EU:n eläinlääkeasetuksen tammikuussa 2022 alkavaan soveltamiseen valmistautuminen	<ul style="list-style-type: none"> • MMM:n kansalliseen säädösvalmisteluun osallistuminen tarpeen mukaan • Läänineläinlääkäreiden ja muiden eläinlääkäreiden kouluttaminen syksyllä, kun säännökset valmiit • Ruokaviraston ohjeiden valmistelu • Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruokaviraston ohjeet valmiina vuoden alussa • Uuden lainsäädännön mukaisen valvonnan käynnistäminen • Avit kouluttavat eläinlääkäreitä alueillaan • Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • Avit kouluttavat eläinlääkäreitä alueillaan • Viestintä • Uuden lainsäädännön mukaisen valvonnan vakiinnuttaminen
	Eläinten hyvinvointilain toimeenpano	<ul style="list-style-type: none"> • Ruokavirasto ja avi: ohjeistus ja koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruokavirasto ja avi: ohjeistus ja koulutus • Uusien vaatimusten toteutus alkaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Uusien vaatimusten vakiinnuttaminen
Erityiset painopisteet/ tehostamistarvetta aiempien tulosten perusteella	Eläinlääkäreiden lääkityksensuoritusvalvonta	<ul style="list-style-type: none"> • Avi valvoo tehostetusti 	<ul style="list-style-type: none"> • Avi valvoo tehostetusti 	<ul style="list-style-type: none"> • Avi valvoo edelleen
	Epäilyyn perustuvan eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen kunnissa	<ul style="list-style-type: none"> • Avi ohjaa, ohjeistaa ja kouluttaa tehostetusti eläinsuojeluviranomaisia korjaavien toimenpiteiden tehokkaasta varmistamisesta, jotta todetut eläinsuojelutapaukset eivät pääse pitkittymään ja pahentumaan • Kunnat toteuttavat 		
	Vuoden 2020 salmonella- ja tilarehustamopainopisteiden jatkaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ruokavirasto ja avi ohjaa • Avi ja kunta toteuttaa 		
	Avi-kohtainen painopiste – aihe, joka tarvitsee alueella erityistä panostusta (esim. maidon antibioottijäämät, hevosten suuvauriot)	<ul style="list-style-type: none"> • Avi ohjaa • Avi ja kunnat toteuttavat 		

Vuoden 2023 painopisteiden toimenpiteet

ELTE-tietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto

ELTE-tietojärjestelmän ensimmäisen osan ensimmäinen versio (Eläintautitapausten ja epidemioiden hallinta eli ELTE1:n ensimmäinen versio) on julkaistu ja on rajatusti käytössä. Julkaisu sisältää joitakin keskeisiä eläintautien torjunnan elementtejä, ja toimintoja lisätään asteittain järjestelmän kehitysvaiheiden mukaisesti. Käyttöönoton jälkeen kaikki lainsäädännöllä vastustettavien eläintautien epäilyt ja todetut tapaukset (esim. salmonellat) kirjataan ELTE-järjestelmään käytössä olevien toiminnallisuuksien rajoissa. Ruokavirasto järjestää käyttökoulutusta ja ohjeistaa järjestelmän käytössä.

ELKE-järjestelmän (eläinlääkkeiden käyttötiedon keruu eli ELTE2) ensimmäinen julkaisuversio otettiin käyttöön 1.4.2022 aikana. Järjestelmä kerää tietoa eläinlääkärin käyttämisestä ja luovuttamista lääkkeistä pääosin rajapinnan kautta suoraan praktiikkaohjelmistoista, mutta silloin kun se ei ole mahdollista, on tietoja syötettävä käsin. Vuoden 2023 käyttötiedot raportoidaan EU:lle vuonna 2024. Avit käyttävät ELKE-järjestelmän tietoja hyväkseen eläinlääkäreiden tehostetussa lääkitsemisvalvonnassa.

Kansallinen, kaiken mikrobilääkkeiden käyttötiedon raportti on mahdollinen vasta, kun apteekeista saadaan tiedot mikrobilääkkeistä. Tämänhetkisen arvion mukaan tiedot saisi 1.1.2026 alkaen eli ensimmäinen koko vuoden raportti saatavilla 2027.

ELKE-järjestelmää tullaan hyödyntämään myös eläintautien ilmoittamisessa. Ruokavirasto antaa myös ELKE:n käyttökoulutusta järjestelmän käyttöönoton yhteydessä.

Eläintautivalmiuskoulutuksen kehittäminen

Aluehallintovirastojen eläintautivalmiuskoulutuksen kehittämisessä painotetaan uusien läänineläinlääkäreiden ja valmiuseläinlääkäreiden perehdyttämisen sekä aluehallintoviraston valmiuseläinlääkäreille järjestämän vuosittaisen koulutuksen varmistamista. Koulutusten koordinoitua kehitetään kansallisella ja alueellisella tasolla yhdessä Ruokaviraston kanssa. Lisäksi aluehallintovirastot edistävät keskinäistä koulutusyhteistyötä. Kouluttamalla varmistetaan mm., että valmiusharjoitusten perusteella tehdyt kehittämistoimet viedään koulutuksen kautta osaamiseksi.

Pandemiavalmiuden arviointi ja koronaepidemian opit ympäristöterveydenhuollossa

Tarkentuu myöhemmin

EU:n eläinterveys säännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläintautilainsäädännön toimeenpano

EU:n eläinterveys säännöstöä (AHL) ja uutta kansallista eläintautilakia (76/20219, sekä niiden alaisia säädöksiä on sovellettu 21.4.2021 alkaen. Muutos on laaja ja vaatii uudentyyppistä laajaa perehtymistä EU-lainsäädäntöön, lisäksi se sisältää mm. kokonaan uuden eläintautien luokittelujärjestelmän. Vuoden 2022-23 aikana lainsäädännön toimeenpanon ohjeistusta ja koulutuksia jatketaan niin Ruokaviraston kuin aluehallintovirastojen toimesta.

EU:n eläinterveys säännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin lainsäädännön toimeenpano

EU:n eläinterveys säännöstö 2019/429 (AHL) sekä sen nojalla annettuja säädöksiä on sovellettu 21.4.2021 lähtien. Uudistettu eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö astui voimaan tammikuussa 2022. Mm. uusille eläinlajeille on tullut vaatimuksia merkintään ja rekisteröintiin. Rekisteröintivaatimus laajeni koskemaan myös tiettyjä sukusolujen ja alkioiden

pitopaikkoja. Vuosien 2022-2023 aikana jatkuu uuden lainsäädännön toimeenpano, ohjeistaminen ja kouluttaminen.

EU:n eläinlääkeasetuksen 2019/6 ja muuttuvan kansallisen lääkelainsäädännön toimeenpano

EU:n eläinlääkeasetusta 2019/6 ja sen nojalla annettuja säännöksiä on sovellettu 28.1.2022 lähtien. Vuoden 2023 aikana tavoitteena on vakiinnuttaa uuden lainsäädännön mukaisen valvonta. Samoin jatketaan uudesta lainsäädännöstä tiedottamista ja kouluttamista.

Eläinten hyvinvointilain toimeenpano

Uusi eläinten hyvinvointilaki astunee voimaan vuoden 2023 aikana. Uuden lainsäädännön toimeenpano, ohjeistus ja koulutus edellyttää vuosien 2023 -2024 aikana runsaasti Ruokaviraston, aluehallintovirastojen ja paikallisviranomaisten panostusta.

Eläinlääkintähuoltolain toimeenpano

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee mahdollisesti voimaan vuoden 2023 aikana. Uuden lainsäädännön ohjeistus, koulutus ja käyttöönotto edellyttää vuoden 2023 aikana paljon Ruokaviraston, aluehallintovirastojen ja kuntien panostusta.

Vuoden 2020 salmonella- ja tilarehustamopainopisteiden jatkaminen

Koronaepidemia viivästytti osittain vuodelle 2020 suunnitellun tehostetun salmonellavalvonnan toimeenpanoa. Tilarehustamoiden sivutuotelainsäädännön mukaisen valvonnan osalta tarkastuksia ei toistaiseksi jatketa, mutta muilta osin painopisteen toimeenpanoa jatketaan sellaisenaan vuodelle 2023. Toiminnasta turkiseläintiloilla on lähetetty läänineläinlääkäreille erillistä ohjeistusta.

Kuolleiden tuotantoeläinten hautaamisen valvonta

Sivutuotevalvonta painottuu vuonna 2023 sivutuotteiden hautaamisen valvontaan komission antaman suositukseen perustuen (sivutuoteauditointi keväällä 2021). Komissio kiinnitti huomiota sivutuoteauditoinnillaan sivutuotteiden hautaamisten olosuhteiden valvonnan riittämättömyyteen, erityisesti pohjavesialueille aiheutuvien riskien vuoksi.

Valvontaa tullaan suorittamaan vuoden 2023 aikana Ruokaviraston riskiperusteisesti valitsemissa eläintenpitopaikoissa, joissa on märehittijöitä. Valvontaa kohdennetaan tarpeen mukaan myös muiden eläinlajien pitopaikkoihin. Keräilyalueen osalta Ruokavirasto toimittaa aveittain luettelot niistä pitopaikoista, joissa laitonta hautaamista tapahtuu rekisterin perusteella usein. Syrjäisillä alueilla valvontaa tullaan tekemään satunnaisotannalla ja mahdollisesti alueellisen riskinarvioinnin perusteella valituilla tiloilla. Kunnaneläinlääkäri tekee valvontakäynnin varmistaen toiminnan lainmukaisuuden ja ettei ympäristölle (pohjavesialueet tms.) ole aiheutunut haittaa.

Avi-kohtainen painopiste

Avi valitsee viime vuosien valvontasuunnitelmien toteutumisen raportoinnin perusteella painopisteen, johon suunnataan valvontaa avin määrittelemällä tavalla. Tarvittaessa avin alueen kuntien valvontaeläinlääkärit osallistuisivat toteutukseen.